ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 604 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Κύπρου και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Κύπρου

{SWD(2022) 604 final} - {SWD(2022) 640 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Κύπρου και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Κύπρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυνητική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας [επικαιροποιήθηκε] [...]

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

2 ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

3 Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

την/στις [XX] Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η επιβεβαιωθείσα κοινή δέσμευση της κοινωνικής συνόδου κορυφής του Πόρτο, του Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση[4]. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, η οποία εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 5 Απριλίου 2022, καθώς και την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2022 όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2022.

(3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών, για παράδειγμα, έγινε αισθητός με την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν ιδίως τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια. Η ΕΕ διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, ενεργοποιήθηκε[5] για πρώτη φορά η οδηγία για την προσωρινή προστασία, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην ΕΕ, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στους κύκλους των Εξαμήνων του 2019 και του 2020. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής του τροποποιημένου σχεδίου.

(5) Η γενική ρήτρα διαφυγής εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020[6]. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021[7], η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί υπό μορφή συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του -2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων για τις οικονομικές προοπτικές στο πλαίσιο του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την επέκταση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

(6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που καθορίζεται στη γνώμη του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2021, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα ως η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων), εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση της COVID-19, αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη[8]. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων[9] πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19) και των επενδύσεων.

(7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρεία καθοδήγηση για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023, με στόχο τη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών[10]. Με βάση τις χειμερινές οικονομικές προβλέψεις του 2022, η Επιτροπή επισήμανε ότι η μετάβαση

---

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο – Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής, Βρυξέλλες, COM(2021) 105 final της 3.3.2021.

8 Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση είναι εκτιμήσεις της Επιτροπής που βασίζονται στις παραδοχές οι οποίες λαμβάνονται ως βάση στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη.

9 Τα οποία δεν χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ.

10 Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο : Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023, Βρυξέλλες, COM(2022) 85 final της 2.3.2022.

από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 προς έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό φαίνεται πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να συνεχίσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης τις κατευθύνσεις που έδωσε. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί στενά τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ανάλογα με τις ανάγκες, το αργότερο στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης μέτρων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που θα υποβάλει στα τέλη Μαΐου 2022.

(8) Όσον αφορά τη δημοσιονομική καθοδήγηση που παρασχέθηκε στις 2 Μαρτίου 2022, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις. Στο πλαίσιο αυτό, η δημοσιονομική απόκριση πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριάσει τον αντίκτυπο της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να συμβάλει μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων στον περιορισμό των πληθωριστικών πιέσεων από έμμεσες επιπτώσεις· η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ταχέως εξελισσόμενες συνθήκες και να διαφοροποιείται μεταξύ των χωρών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεσή τους στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων ατόμων από την Ουκρανία.

(9) Στις 17 Μαΐου 2021, η Κύπρος υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 20 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου[11]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Κύπρος έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(10) Στις 5 Μαΐου 2022, η Κύπρος υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και στις 2 Μαΐου 2022 το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Κύπρου σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

[11] Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου (ST 10686/2021· ST 10686/2021 ADD 1).

(11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για την Κύπρο[12]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Κύπρου όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Κύπρου όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Η Επιτροπή διενήργησε βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 εμπεριστατωμένη επισκόπηση για την Κύπρο και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022[13]. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος αντιμετωπίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, το μεγάλο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19, γεγονός που επιβάρυνε περαιτέρω το ήδη υψηλό εξωτερικό, δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, ενώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στον χρηματοπιστωτικό τομέα παραμένουν υψηλά, παρά τη σημαντική τους μείωση.

(13) Στις 2 Μαΐου 2022 η Κύπρος υπέβαλε το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Κύπρου και η γνώμη του αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(14) Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο συνέστησε στην Κύπρο να λάβει το 2020 και το 2021 όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Συνέστησε επίσης στην Κύπρο να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Κύπρου μειώθηκε από 5,8 % του ΑΕΠ το 2020 σε 1,7 % το 2021. Η απόκριση της Κύπρου στο επίπεδο της δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης αυξήθηκαν από 3,6 % του ΑΕΠ το 2020 σε 3,9 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Κύπρο το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε στο 103,6 % του ΑΕΠ το 2021.

(15) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές του προγράμματος σταθερότητας 2022 είναι ρεαλιστικό. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,7 % το 2022 και κατά 3,8 % το 2023. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν χαμηλότερη αύξηση του

[12] SWD(2022) 604 final.

[13] SWD(2022) 628 final.

πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,3 % το 2022 και κατά 3,5 % το 2023, κυρίως λόγω της αναμενόμενης ασθενέστερης εξωτερικής ζήτησης στις προβλέψεις της Επιτροπής, με αποτέλεσμα την αρνητική συμβολή των καθαρών εξαγωγών σε σύγκριση με μια υποτονική αύξηση στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι η Κύπρος θα επιτύχει ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση το 2022 και δημοσιονομικό πλεόνασμα 0,4 % του ΑΕΠ το 2023. Η βελτίωση το 2022 αποτυπώνει κυρίως την κατάργηση των περισσότερων μέτρων έκτακτης ανάγκης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 93,9 % το 2022 και να υποχωρήσει στο 88,2 % έως το 2023. Βάσει των μέτρων πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022 προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα 0,3 % του ΑΕΠ και 0,2 % για το 2022 και το 2023 αντίστοιχα. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από τα ισοζύγια που προβλέπονται στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, κυρίως λόγω των πιο συντηρητικών προβολών για τα φορολογικά έσοδα στις προβλέψεις της Επιτροπής. Στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022 αναμένεται σε γενικές γραμμές παρόμοιος δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, ύψους 93,9 % το 2022 και 88,8 % το 2023.

Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, η τρέχουσα εκτίμηση για τη μεσοπρόθεσμη αύξηση της δυνητικής παραγωγής (μέσος όρος 10 ετών) είναι 2,6 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Κύπρου.

(16) Το 2022, η κυβέρνηση προέβη σε σταδιακή άρση της πλειονότητας των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της COVID-19, και ως εκ τούτου τα προσωρινά μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης προβλέπεται να μειωθούν από 3,9 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,1 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022 εκτιμώνται σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2022 και αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά το 2023[14]. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς φτωχότερα νοικοκυριά, περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας και ανώτατα όρια στις τιμές λιανικής και χονδρικής πώλησης. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν ως προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές και το 2023, κάποια από τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να συνεχιστούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως η μείωση του φορολογικού συντελεστή για τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος των νοικοκυριών, η μείωση της τιμής των τιμολογίων για τους καταναλωτές και τις καταναλώτριες ή η μείωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης επί του πετρελαίου. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο, στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, προβλέπεται να ανέλθει σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και σε 0,2 % το 2023[15].

---

[14] Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

[15] Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που έχουν εκτοπιστεί από την Ουκρανία στην ΕΕ αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, και η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υφιστάμενης διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους

(17) Στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στην Κύπρο[16] να διατηρήσει το 2022 υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Συνέστησε επίσης στην Κύπρο να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, και ταυτόχρονα, να αυξήσει τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

(18) Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα σταθερότητας της Κύπρου για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι σε γενικές γραμμές ουδέτερος, στο + 0,1 % του ΑΕΠ, ενώ το Συμβούλιο συνέστησε υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό[17]. Η Κύπρος σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,7 % του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,6 εκατοστιαίων μονάδων το 2022[18]. Για τον λόγο αυτόν, η Κύπρος δεν σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει σε γενικές γραμμές ουδέτερη συμβολή ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτό περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,1 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ).

(19) Το 2023, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός αναμένεται στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022 να είναι + 0,1 % του ΑΕΠ με την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής[19]. Το 2023, η Κύπρος προβλέπεται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις προς στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού

υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την ΕΕ από τον Μάρτιο του 2022. Για τις δημοσιονομικές δαπάνες ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις μεταφορές μετρητών όσο και τις παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

16 Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2021 της Κύπρου (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 58).

17 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (υστέρηση) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

18 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

19 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (υστέρηση) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων το 2023[20]. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει σε γενικές γραμμές ουδέτερη συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτό περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,2 % του ΑΕΠ) και του πρόσθετου κόστους παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ).

(20) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 1,5 % του ΑΕΠ το 2024 και σε 1,7 % έως το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει κάτω από το 3 % του ΑΕΠ εντός του χρονικού ορίζοντα του προγράμματος. Οι προβολές αυτές προϋποθέτουν τη μείωση ορισμένων δημόσιων δαπανών, ιδίως των επιδοτήσεων, και τον περιορισμό της αύξησης άλλων, συμπεριλαμβανομένης της ενδιάμεσης ανάλωσης και των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος. Προβλέπεται επίσης μείωση των δημόσιων επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ μετά την κορύφωσή τους το 2022. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί έως το 2025, και συγκεκριμένα με μείωση στο 81 % το 2024, και να μειωθεί στο 76,7 % το 2025. Με βάση την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους διαφαίνονται μέτριοι μεσοπρόθεσμα.

(21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει ένα εκτενές σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στην Κύπρο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου. Ειδικότερα, αφορούν τα δημόσια οικονομικά και την υγειονομική περίθαλψη, την αγορά εργασίας και την κοινωνική πολιτική, την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις και την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου τομέα, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη διευκόλυνση της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στον τραπεζικό τομέα.

(22) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στην Κύπρο αντιπροσωπεύουν το 41 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 23 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει την Κύπρο να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης που προκάλεσε η

[20] Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο, και για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

(23) Η Κύπρος υπέβαλε τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και τα άλλα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής[21] στις 30 Δεκεμβρίου 2021. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, η Κύπρος λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ αυτών των ταμείων και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

(24) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Κύπρος αντιμετωπίζει πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων. Το σύστημα διακυβέρνησης παρουσιάζει κενά σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα (π.χ. οι κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης για την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων και η εργαλειοθήκη της Παγκόσμιας Τράπεζας για την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων), γεγονός που επιβαρύνει την παραγωγικότητα και το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου. Ειδικότερα, η μεγαλύτερη διαφάνεια και η υψηλότερη λογοδοσία για τις οικονομικές επιδόσεις και τους δημόσιους στόχους θα αυξήσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των κρατικών οντοτήτων. Το ίδιο θα συνέβαινε και με την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών, όπως η αξιοκρατική και διαφανής διαδικασία διορισμών σε διοικητικά όργανα των κρατικών οντοτήτων και η μετατόπιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των κρατικών οντοτήτων από τα αρμόδια υπουργεία πολιτικής σε έναν ειδικό κεντρικό φορέα. Το άνοιγμα εμπορικά βιώσιμων αγορών στις οποίες οι κρατικές οντότητες κατέχουν επί του παρόντος δεσπόζουσα θέση (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) θα αυξήσει την αποδοτικότητα των αγορών αυτών, θα επιταχύνει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και θα συμβάλει στη διαφοροποίηση της οικονομίας. Η ανάληψη δράσης για τις κρατικές οντότητες θα καταστήσει τη διακυβέρνηση στην Κύπρο πιο αποτελεσματική και την αγορά για τις τοπικές και αλλοδαπές επιχειρήσεις δικαιότερη και διαφανέστερη. Αυτό συνάδει με τους στόχους της μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την Κύπρο και το σχέδιο δράσης στο οποίο στηρίζεται (στο πλαίσιο του τομέα της πρωτοβουλίας «Εκσυγχρονισμός των κρατικών επιχειρήσεων και δημιουργία των κατάλληλων κινήτρων για καινοτομία

[21] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων. ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159.

και αποδοτικότητα»). Οι πολιτικές που αποσκοπούν στη βελτίωση της διακυβέρνησης των κρατικών οντοτήτων μπορούν να συμβάλουν στη μείωση του δημόσιου χρέους, καθώς η καλύτερη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα. Μπορεί επίσης να συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και στην αύξηση της δυνητικής ανάπτυξης.

(25) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτό, τα καταλληλότερα έργα, επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο προσδιορίζονται επί του παρόντος σε διάλογο με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(26) Το πλήρες δυναμικό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Κύπρο θα μπορούσε να απελευθερωθεί περαιτέρω και να επιταχυνθεί, ιδίως με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης και την περαιτέρω επένδυση σε εγκαταστάσεις ηλιακής ενέργειας. Η Κύπρος δεν χρησιμοποιεί επί του παρόντος φυσικό αέριο, ενώ το πετρέλαιο αντιπροσωπεύει το 85,6 % του ενεργειακού μείγματος. Δεδομένων των μεγάλων διακυμάνσεων των τιμών της ενέργειας στις παγκόσμιες αγορές, είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα της κυπριακής οικονομίας να μειωθεί η μεγάλη εξάρτησή της από το πετρέλαιο. Ο εφοδιασμός με πετρέλαιο εξαρτάται πλήρως από τις εισαγωγές, αν και, όντας μόλις στο 1 %, οι εισαγωγές πετρελαίου από τη Ρωσία είναι πολύ χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 23 %[22]. Προκειμένου να διαφοροποιήσει τον ενεργειακό της εφοδιασμό και να μειώσει την εξάρτησή της από τις εισαγωγές, η Κύπρος θα είχε να ωφεληθεί από την επιτάχυνση της ανάπτυξης υποδομών εισαγωγής φυσικού αερίου συμβατών με το υδρογόνο και πρόσθετων διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να διευκολύνει την επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το φυσικό αέριο να είναι ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις, όπου είναι δυνατόν, προκειμένου να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής της χρήσης βιώσιμων καυσίμων. Επιπλέον, οι πολιτικές ενεργειακής απόδοσης θα μπορούσαν να επεκταθούν και να επιταχυνθούν, μεταξύ άλλων στον τομέα των μεταφορών, ώστε να περιοριστεί η αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας, η οποία υπερβαίνει σημαντικά τον μέσο όρο της ΕΕ. Τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης αναμένεται επίσης να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας που βιώνει υψηλό ποσοστό του πληθυσμού (20,9 %), μεταξύ άλλων με τη χρήση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής, κατά περίπτωση. Θα χρειαστεί περαιτέρω αύξηση των φιλοδοξιών όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης ώστε η Κύπρος να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

(27) Η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα θα ενέχει μεν σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, όμως η Κύπρος μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης

[22] Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου, πετρελαίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται σε εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ των 27. Για την Κύπρο, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν το ενδοενωσιακό εμπόριο. Το πετρέλαιο περιλαμβάνει το αργό πετρέλαιο και τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για να αμβλύνει τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Κύπρος μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

(28) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2022 και η γνώμη του[23] αποτυπώνεται στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(29) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για την Κύπρο, αυτό αντικατοπτρίζεται ιδίως στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.

(30) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1, 2, 3 και 4 κατωτέρω. Οι συστάσεις 1 και 2 συμβάλλουν επίσης στην υλοποίηση της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, ειδικότερα δε της πρώτης και της τέταρτης σύστασης. Οι δημοσιονομικές πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 2 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος μέσω του περιορισμού του υπερβολικού δανεισμού του ιδιωτικού τομέα. Αντιμετωπίζουν επίσης ανισορροπίες που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, μέσω της διαφοροποίησης της οικονομίας, καθώς και ανισορροπίες που συνδέονται με το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 3 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας της κυβέρνησης και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης, καθώς και των ανισορροπιών που συνδέονται με το ιδιωτικό και εξωτερικό χρέος, μέσω της αύξησης της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 4 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό εξωτερικό χρέος πιο μακροπρόθεσμα.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κύπρο να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσει ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτες στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να βρίσκεται σε ετοιμότητα για να προσαρμόζει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του ΜΑΑ, του RePowerEU και άλλων ταμείων της ΕΕ. Για την περίοδο μετά

[23] Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

το 2023, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιουλίου 2021. Να ολοκληρώσει ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να αρχίσει η εφαρμογή τους.

3. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της διακυβέρνησης των κρατικών οντοτήτων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

4. Να μειώσει τη συνολική της εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να διαφοροποιήσει περαιτέρω τον ενεργειακό εφοδιασμό μέσω της επιτάχυνσης της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης και την επέκταση της χρήσης φωτοβολταϊκών. Να αναπτύξει διασυνδέσεις ενέργειας με τις γειτονικές χώρες, με παράλληλη επέκταση και επιτάχυνση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης, μεταξύ άλλων στον τομέα των μεταφορών.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος